

خلق تصاویر نو در اشعار هوشنگ ابتهاج

لیلا کباری قطبی

دانشجوی دکتری رشته ادبیات فارسی محض، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، مشهد، ایران.

چکیده

تصویرسازی در شعر، فرایندی است که در بستر آن، شاعر به کلمات، عناصر و اشیاء پیرامونی رنگی از حیات می‌بخشد. تصویرسازی اگرچه سابقه‌ای دیرین در ادبیات فارسی دارد، اما تا پیش از مشروطه عمده تصاویرش شعری، عمدتاً تصاویری عمومی و مشترک میان شاعرانی بوده که از سبک خاصی پیروی می‌کردند. اما همراه جنبش مشروطه و تحولات بعد از آن در جامعه ادبی ایرانی، شاهد ارتقاء، شخصی شدن، تحول و سیر تکاملی تصاویر شعری شاعران خصوصاً در دهه‌های اخیر بوده ایم. بر این اساس اشعار شاعرانی چون هوشنگ ابتهاج اگرچه در برهه‌ای از زمان، وامدار نگاه و اندیشه کلاسیک در خلق تصاویر است، اما با شگردهای گوناگون، صور خیال، تجلی گاه خلق تصاویر نو و تازه‌ای بوده است که تشبیه‌های زیبا و منحصر به فرد از ویژگی شاخص آنها بوده است. عمده این تصاویر از سطح به سوی عمق حرکت کرده و از نظر مضمونی نیز متنوع بوده و نشانی از تحولات و حوادث اجتماعی زمان زندگی شاعر دارد و اگرچه گاهی بسیار شخصی می‌شوند ولی می‌توان آن تصاویر را برش‌هایی گویا از حوادث روزگار معاصر بشمار آورد.

واژگان کلیدی: خلق تصاویر نو، اشعار، هوشنگ ابتهاج